

ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ГЛАВЕН ПРОКУРОР

№ /2022 г. - ГП
София, .2022 г.

ДО
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ИСКАНЕ ОТ ГЛАВНИЯ ПРОКУРОР НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

На основание: чл. 51 ал. 1 от Закона за нормативните актове

Относно: задължително тълкуване на § 48 – 55 от Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (ДВ, бр. 32 от 2022 г., в сила от 27.07.2022 г.)

УВАЖАЕМИ НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

Настоящото искане е за задължително тълкуване на норми от Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (ДВ, бр. 32 от 2022 г., в сила от 27.07.2022 г.), което следва да бъде дадено от органа, издал акта – Народното събрание. Съобразно чл. 9 от Закона за нормативните актове, (ЗНА) разпоредбите в тях се формулират точно и ясно. Необходимостта от тълкуване се поражда при непълнота и неяснота на нормите и противоречие с посочените изисквания на чл. 9, а целта на задължителното тълкуване е изясняване на действителната воля на законодателя.

Налице е необходимост от приложението на чл. 51 ал. 1 ЗНА от страна на Народното събрание, поради неяснота на § 48 – 55 от Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (ДВ, бр. 32 от 2022 г., в сила от 27.07.2022 г.), по следните съображения:

ЗИДЗСВ влиза в сила на 27.07.2022 г. От тази дата Специализираният наказателен съд, Апелативният специализиран наказателен съд, Специализираната прокуратура и Апелативната специализирана прокуратура се закриват¹. В изпълнение на разпоредбите на § 44 и § 45, които влизат в сила от деня на обнародването на закона², съответните колегии на Висшия съдебен съвет препризначават съдиите, прокурорите и следователите от тези специализирани органи на съдебната власт, „считано от влизането в сила на този закон“³ т. е. от 27.07.2022 г., като решенията им подлежат на предварително изпълнение. Трудовите правоотношения на съдебните служители се уреждат при условията и по реда на чл. 123 от Кодекса на труда⁴. Така, от 27.07.2022 г. специализираните съдилища и прокуратури няма да съществуват, а магистратите в тях, включително административните ръководители, ще са препризначени в други съдилища и прокуратури. В закритите органи няма да има нито съдебна администрация, нито функциониращи деловодни системи, регистратури за класифицирана информация и т. н.

В същото време, нормите, чието тълкуване се предлага сега, създават редица задължения за магистратите, административните ръководители и съдебните служители след влизане на закона в сила – т. е. след 27.07.2022 г., когато специализираните съдилища и прокуратури ще са вече закрити. Предвижда се:

- §48: неприключилите досъдебни производства и преписки в Специализираната прокуратура да се изпратят на съответните прокуратури по компетентност „в 7-дневен срок от влизането в сила на този закон“;

- §49: първоинстанционните наказателни дела пред Специализирания наказателен съд, по които не е проведено разпоредително заседание, да се изпратят по подсъдност на съответните съдилища „в 7-дневен срок от влизането в сила на този закон“;

- §50: „с влизането в сила на този закон“, първоинстанционните наказателни дела, по които е проведено разпоредително заседание, стават подсъдни на СГС;

- § 51: неприключилите производства пред Апелативния специализиран наказателен съд, по които не е проведено разпоредително заседание, да се изпратят по подсъдност на съответните апелативни съдилища „в 7-дневен срок от влизането в сила на този закон“;

- §52: „с влизането в сила на този закон“ неприключилите производства пред Апелативния специализиран наказателен съд, по които е проведено разпоредително заседание, стават подсъдни на САС, с

¹ § 43

² § 67 – 26.04.2022 г.

³ § 44 ал. 4, § 45 ал. 7

⁴ § 56

възможност за командироване на съдии там за постановяване на съдебен акт или за обявяване на мотиви - § 53;

- §54: „с влизането в сила на този закон“ се прекратява мандатът на съдебните заседатели в Специализирания съд;

- §55: задължение за административните ръководители на „закриваните“ и на приемащите органи на съдебната власт да създадат организация за приемането и предаването на архив, дела и преписки.

При запазване на действието на посочените норми от ЗИДЗСВ, както и при евентуално неупражняване на правомощието по чл. 51 ал. 1 от ЗНА от парламента, на практика по-нататъшното развитие на неприключенните досъдебни и съдебни производства, сега висящи пред специализираните органи, ще бъде блокирано, като съществува реална опасност по поголямата част от досъдебните и съдебни производства от компетентността на Специализирания наказателен съд и Специализираната прокуратура за корупция, организирана престъпност и тероризъм да бъде избегнато реализиране на наказателна отговорност по отношение на евентуално извършените от съответните лица деяния:

- ще е невъзможно изпращането на делата по компетентност,resp. по подсъдност, най-малкото защото след 27.07.2022 г. в съдилищата и прокуратурите няма да има магистрати (вкл. и административни ръководители), които да извършат това по предвидения в НПК ред;

- по делата практически няма да се работи, поради липса на яснота кой прокурор ще осъществява функциите по чл. 46 НПК и кой ще е компетентният съд – тези дела ще останат физически в закритите органи на съдебната власт, защото в предвидения срок за изпращането им по компетентност, resp. по подсъдност, прокурорите и съдии ще са предназначени в други органи на съдебната власт;

- няма да е възможно да се изпратят по компетентност изпълняваните в момента от Специализираната прокуратура Европейски заповеди за разследване и молби за правна помощ, което пряко ще се отрази на разследвания, провеждани в други държави;

- по отношение на действащите СРС, разрешени по предвидения от закона ред, няма е възможно изпълнението на всички предвидени в ЗСРС действия, така че да се съхрани и използва в наказателния процес относима доказателствена информация и в същото време да се гарантират правата на гражданите, обект на СРС;

- производствата по вземане и изменение на най-тежката мярка за неотклонение ще бъдат изправени пред множество процесуални проблеми, като определяне на компетентен съд, компетентен наблюдаващ прокурор, спазване на срокове по НПК и т. н. и това пряко ще рефлектира върху правата на страните в процеса;

- същият извод касае и производства, свързани с другите мерки за процесуална принуда – забрана или разрешаване за напускане на

Република България, отстраняване от длъжност, настаниване на обвиняем за изследване в психиатрично заведение и т.н., както и производства, свързани със съдебния контрол в досъдебното производство (напр. разрешения за претърсване и изземване).

Към настоящия момент в Специализираната прокуратура има над 500 преписки и над 800 неприключени дела, с обем над 3000 тома, без да се вземе предвид обема на съпътстващите ги веществени доказателства и активно прилагани СРС. В Специализирания наказателен съд броят на делата е над 4000, от които около 100 НОХД са с 3 и повече подсъдими, вкл. дела с 12, 15 и повече подсъдими. По текущите НОХД приблизителният брой на томовете е 13 000. По значителен брой дела са приложени или се прилагат и към настоящия момент СРС, като за възникналите проблеми в тази насока съм уведомил и съответната парламентарна комисия. Преди административните ръководители да изпълнят задълженията си по §55, по всяко от делата следва да има произнасяне със съответен акт на наблюдаващите прокурори (постановление),resp. на съдиите – докладчици (разпореждане) и съдебните състави (определение). Както се посочи по-горе, това следва да се извърши „*в 7-дневен срок от влизането в сила на този закон*“. Срокът е в колизия с НПК, но основният проблем, от който се поражда и неяснотата на посочените норми е, че те създават задължения за органи на съдебната власт и магистрати след 27.07.2022 г., когато правосубектността на закритите органи на съдебната власт е приключила, съдиите, прокурорите и следователите вече са преназначени в други органи на съдебната власт, преназначени са и съдебните служители. Не е ясно нито кой е адресат на задълженията, създадени с нормите на § 48 – 55 от Преходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (ДВ, бр. 32 от 2022 г., в сила от 27.07.2022 г.), нито как следва да бъдат изпълнени тези задължения. Тази неяснота, в противоречие с изискванията на чл. 9 от ЗНА, поражда необходимостта от задължително тълкуване от страна на Народното събрание.

УВАЖАЕМИ НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

По тези съображения и на основание чл. 51 ал. 1 от ЗНА отправям настоящото искане, като предлагам Народното събрание да даде задължително тълкуване на следния въпрос:

„Как следва да се изпълнят от магистратите и административните ръководители в специализираните наказателни органи на съдебната власт задълженията по § 48 – 55 от Преходните и

заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (ДВ, бр. 32 от 2022 г., в сила от 27.07.2022 г.), „в 7-дневен срок от влизането в сила на този закон“, при положение, че съобразно § 43 – 45 и § 56 от същия закон, считано от влизането му в сила – 27.07.2022 г., Специализираният наказателен съд, Апелативният специализиран наказателен съд, Специализираната прокуратура и Апелативната специализирана прокуратура се закриват, а магистратите и съдебните служители се преназначават в други органи на съдебната власт.“

ИВАН БЕНИЕВ
ГЛАВЕН ПРОКУРОР
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ